

20. YÜZYILDA TÜRKİYE

Genel Not Dağılımı

Standart Seviye

Not:	1	2	3	4	5	6	7
Puan aralığı:	0 - 19	20 - 40	41 - 52	53 - 62	63 - 73	74 - 83	84 - 100

Standart seviye iç-değerlendirme (internal assessment)

Not dağılımı

Not:	1	2	3	4	5	6	7
Puan aralığı:	0 - 11	12 - 23	24 - 29	30 - 33	34 - 38	39 - 42	43 - 50

Teslim Edilen Ödevlerin Çeşitliliği ve Uygunluğu

Adayların tamamlamış olduğu çalışmalarda bu yıl gelişme olduğu görüldü. Bu yılki çalışmalarda seçilen konuların çeşitliliği aynı zamanda öğrencilerin konulara yönelik ilgilerindeki çeşitliliği de gösteriyordu. Popüler konu seçimleri ise: Demokrat Parti, II. Dünya Savaşı, Köy Enstitüleri ve 1929 Ekonomik Bunalımı idi. Az sayıda da Osmanlı Devleti ile ilgili ödevler vardı.

Bu yıl ilk defa, bazı adaylar 1960 ve 1980 askeri darbelerine, bir aday "Bir Koloni olarak Kürdistan" üzerine, bir öğrenci ise Avrupa Birliği üzerine odaklanmıştı. Geniş bir konu yelpazesinin olması memnuniyet vericiydi.

Diğer yandan, çalışmalarında konuyu işleme ve sunma kaliteleri beklenen seviyenin altında kalan öğrenciler de vardı.

Adayların her bir kriterdeki başarısı

Kriter A: Bilgi ve Kavrama

Araştırma sorusu, adayın sadece konuyu bilmesi ve kavramasını bekleyen bir soru olmaktan daha ziyade, gerçek bir sorunsal ortaya koymalıdır. Araştırma sorusu düzenli bir biçimde geliştirilmediğinde, ödevin diğer bölümlerinde verilen bilgilerin anlaşılması ya da bu bilgilerle incelenen soru arasındaki ilişkinin kurulması mümkün olmuyor. Genel olarak, adaylar bu kriterde yeterli derecede performans göstermişlerdir. Tam puan alan adayların incelenen konuyla ilgili oldukça iyi bir bilgi

ve kavrama düzeyine sahip oldukları söylenebilir. Diğer yandan bazı adayların, ödevlerinin başında belirttikleri konu üzerine odaklanmadıkları görülmüştür.

Bazı adaylar ise konunun kendisinden çok, öncesi, sebepleri ve arka planıyla ilgilenmiştir.

Kriter B: Veri ve kanıtların kullanılması ve değerlendirilmesi

Çalışmalarına, önceden hazırlanmış bir plan çerçevesinde başladıkları görülen adaylar bu kriterde daha başarılı olmuştur. Bu adayların tezleri, yeterli miktarda araştırma materyalinin de olduğu, mantıksal bir örüntü içerisinde sunulmuştur. Hangi noktalar üzerine araştırma yapacakları konusunda bir fikri olmayan adayların ise konunun her bir noktasını ele almaya çalıştıkları ve konuyla alakasız materyaller ortaya koydukları görülmüştür. Bu yıl, adaylar bu kriterde daha iyi performans göstermişlerdir. Bir kısım adaylar konuya dair detaylı ve alakalı bir arka plan sunmuşlardır.

Kriter C: Analiz ve Yorumun Kalitesi

Adaylar genellikle kaynakların kritiğini yapma, kullandıkları referansları değerlendirme ve konuyu analiz etme konularında sorunlar yaşadılar. Bu, eskiden beri devam eden bir fenomen. Bazı adaylar tez cümlelerini formüle etmek konusunda zorlandılar. Kaldı ki tez cümlesi çalışmada hangi noktaların tartışıldığını ve üzerinde durulduğunu okuyucuya gösteren bir araçtır. Bazı adaylar da tez cümlelerini çalışmalarının başında vermek yerine ödevin içeriğindeki paragraflarda belirtmiştir. İyi olan ödevlerin sayısı bu sene daha fazlaydı.

Kriter D: Metodoloji ve Dilin Sosyal Araştırmaya Uygunluğu

Geçen yıllarla kıyaslandığında, birçok adayın kavramlar, terminoloji, kullanılan teknikler ve beceriler noktasında bu kriterde daha iyi performans sergilediği söylenebilir. Kullanılan dil genellikle sosyal bilimlere çalışmasına uygundu ve bunun ortaya çıkardığı genel sonuç tatmin ediciydi.

Kriter E: Proje Formatı

Bu yıl adaylar bu kriterde iyi performans gösterdiler. Ödevlerin büyük çoğunluğunda sunum iyi ve düzenliydi ve yine büyük çoğunluk araştırmalarını iyi bir biçimde sunmuştu. Fakat birkaç aday öğrencinin hala ödevlerini internette buldukları kaynaklara ya da sadece bir-iki kitaba dayandırdıkları görüldü ki bu hiç de iyi bir örnek değil. Alıntılar genelde düzgün bir formatta verilmişti. Kullanılan kaynaklara dair referanslar eksiksiz bir şekilde verilmişti. Ödevlerin büyük çoğunluğu kelime sınırlandırmasına uygundu. Fakat bazı ödevler kelime sınırını aşmıştı; mesela, 2584 kelimelik ya da 2362 kelimelik ödevler vardı. Bu tür durumlarda, ödevleri notlandıran kişilere 2000 kelimeyi aşan ödevleri okumaması bildirildi.

Gelecekteki Adayların Öğretimi için Tavsiyeler

İç değerlendirme ödevinde (IA), konunun seçiminden ödevin planlanmasına, alıntılarının ve referanslarının düzgün ve formata uygun biçimde verilmesine kadar birçok noktada öğretmenlerin rolü çok önemli.

Öğretmenlerin başarılı bir şekilde olaya dâhil oldukları, rehberlik ettikleri ve süreci gözlemledikleri maalesef bu yılki ödevlerin hepsinde görülemedi. Birçok aday, ödevlerinin başında tez cümlelerini yazdıktan sonra, (araştırmalarında ne elde ettiklerine dahi atıfta bulunmadan) hemen tezlerini ispatlamaya çalışmışlardır.

Birçok aday konularını uygun bir biçimde seçmişti ve ödevleri onların bilgi düzeylerinin ve eleştirel becerilerinin iyi bir göstergesiydi. Başarılı olan adaylar özellikle spesifik bir konu (Demokrat Parti, Köy Enstitüleri, II. Dünya Savaşı gibi...) üzerine odaklanırlardı. Bunların birçoğu iyi iş çıkarmıştı. Bazı adayların odaklandıkları konu fazla genişti, bu yüzden seçtikleri konular zayıf bir biçimde ele alınmıştı. Mesela ödevlerden birinin başlığı "Feminizmin Türkiye'deki son 30 yılı" idi. Bu zaman aralığı çok uzun, tabii eğer aday bu zaman aralığı içerisinde spesifik bir fikre odaklanmazsa. Spesifik bir fikre odaklanmadığı için bu adayın 1930lardan birden bire 1980lere atladığı görülmüştür. Ödevi okuduğunuzda feminist hareketin ne zaman başladığı bile açık değildir.

Bu yıl, birçok ödev geçmiş yıllarda olmadığı kadar gramer ve yazım hataları içeriyordu; bu durum ödevleri notlandıran *examiner*leri¹ bile şaşırttı. Teslim edilen ödevlerde geliştirilmesi gereken bazı noktalar var, mesela:

- Anlaşılmayan, dilbilgisi açısından yanlış kurulmuş cümleler, yanlış yazılmış birçok kelime, tekrarlar, uzun alıntılar (neredeyse yarım sayfadan daha uzun).
- Kelime sayısının belirtilmemesi ya da 2000 kelimedenden fazla (2584, 2362 gibi) olması; eklenen verilerin okunamaz olması, dipnot ya da bibliyografya olmaması (bibliyografya **mutlaka** olmalı aksi halde öğrenciyle ilgili intihal şüphesi oluşabilir), yeterli kaynağın olmaması, sadece internet kaynaklarının kullanılması ya da tüm ödevin sadece bir kaynağa dayandırılması.
- Tek taraflı fikre sahip eserlerin kullanılması- öğrenciler tarafsızlık konusunda dikkatli olmalı ve farklı fikirleri ortaya koyan eserleri/kaynakları da okumaya çalışmalı.
- Bazı ödevler fazla uzundu, konuyla alakasız ve konunun arka planını uzun uzun anlatan çok gereksiz bilgiler içeriyordu.
- Bazı ödevlerde ödevin başlığı ile içeriği örtüşmüyordu. Mesela, bir ödevin başlığında Kruşçev döneminde kültürel siyasetten bahsederken ödevin içeriği neredeyse Lenin ve Stalin dönemlerinin ekonomik politikalarının karşılaştırmasından ibaretti.
- Bazı adaylar ödevin son paragrafına kadar tezlerinin ana konusundan bahsetmemişti.

¹ Buradan itibaren sınavları ve ödevleri değerlendiren IB sınav okuyucuları için İngilizce karşılığı olan *examiner* kelimesi kullanılacaktır.

İlave Öneriler

Adaylar ödev araştırmasına başlamadan önce üzerinde çalışacakları konu için öğretmenlerinin onayını almalıdır. Öğretmenler, öğrencinin üzerinde çalışacağı ödevin konusunu onaylarken dikkatli olmalıdır; adaylar kaynak malzemeleri çok dar olan ya da bu tarz kısa bir ödev için uygun olmayan zaman dilimlerini seçmekten kaçınmalıdır. Mesela, bir *examiner* "Türk Sinemasında Gecekondulaşma" başlıklı bir çalışma okuduğunda ve öğrencinin toplamda sadece 9 puan aldığını gördüğünde, *examiner*, öğretmenin bu kadar kötü not alacak bir konu üzerinde çalışması için öğrenciye neden ve nasıl izin verdiğini merak eder. Tabi öğrenci öğretmenine hiç danışmadan bu konuyu işlediye başka...

Standart Seviye Sınav-1 (Paper1)

Not dağılımı

Not:	1	2	3	4	5	6	7
Puan aralığı:	0 - 8	9 - 16	17 - 22	23 - 27	28 - 33	34 - 38	39 - 45

Adayların program ve sınavda zorlandıkları görülen yerler

- Adaylar görsel kaynakları değerlendirmede ya da yazılarında bunlara değinmede zorlanmışlardır. Sonuç olarak sorulara verdikleri cevaplar ya çok uzun olmuştur ya da tamamen yanlış.
- Adaylar sorunun tam olarak ne sorduğunu anlamaya odaklanmamışlardır. Sonuç olarak cevapları sıklıkla çok uzun ve alakasız detaylarla dolu şekilde tamamlanmıştır. Bu, cevabın içinden doğru yerleri bulup çıkarması için *examiner*'in daha fazla zaman harcaması anlamına geliyor.
- Bazı adaylar bazı soruların içeriğini ve kapsadığı zaman dilimini tam manasıyla anlayamamışlardır ve bu yüzden daha önceki veya daha sonraki bir zaman dilimi hakkında cevaplar yazmışlardır. Bu konudaki bir örnek şudur: Soru 1 (a). Bu soru Sanayi Devriminin ortaya çıkışında etkili olan faktörleri soruyor. Bazı adaylar ise sanayi devriminden çok önceki zaman dilimi hakkında detay bilgiler vermiştir.
- Adaylar Osmanlı İmparatorluğu ve onun Avrupa'daki coğrafyası ile bağlantılı sorularda zorlanmışlardır.
- Adaylar buralarla bağlantılı örnekler vermenin uygun olabileceği zamanlarda Balkan Devletlerine ve Orta Doğu'ya değinmekte zorlanmışlardır.

- Birçok aday soru 1 (c) için verdikleri cevaplardan tam puan alamamıştır. Bu sorudaki kaynak Osmanlı İmparatorluğu'ndan ve onun Balkanlardaki uzantılarından bahsederken, adaylar cevaplarında buna değinmemişlerdir.

Adayların program ve sınavda başarılı oldukları görülen alanlar

- Birçok aday Sanayi Devrimi, 1929 Ekonomik Bunalımı ve Atatürk devrimleri üzerine iyi hazırlanmıştır. Bu konularla ilgili sorular geçmiş yıllarda da mevcuttu.
- Genelde birçok adayın Paper 1 (kaynaklı sorular) sorularına Paper 2 (düşünce yazısı soruları) sorularından daha başarılı cevaplar verdikleri görülmüştür.
- Tüm soruların (d) şıkkında öğrencilerin (a), (b) ve (c) şıkları için verilen tüm kaynakları da (kendi bilgilerini de kullanarak) değerlendirmesi isteniyor. Bu soru genelde adayların (a), (b) ve (c) şıklarında verdikleri cevapları (d) şıkında tekrar etmelerine olanak sağlıyor, dolayısıyla bu, cevaplama kolay bir soruydu. Ancak eğer adaylar sadece bu tekrarı yaparak soruyu tamamladılar ve konuyla ilgili kendi bilgilerini kullanarak bu tekrarın ötesine geçmedilerse yüksek not alamadılar.

Tema 1 (a) ve (d): Cevaplar ortalamanın üstündeydi, birçok aday tam puan aldı. **(b) ve (c)** cevaplar sıklıkla soruyla alakasızdı.

Tema 2 (a) bazı sebeplerden dolayı birçok öğrenci kaynakları analiz etmede zorluk yaşadı. **2 (b) (c) ve (d)** cevaplar ortalamanın üstündeydi.

Tema 3: 1929 ile ilgili olan temaya genelde iyi cevaplar verilmişti ve ortalamanın üstündeydi. Bazı sebeplerden dolayı bazı adaylar **3 (a)**'ya verdikleri cevaplarda devletçi politikalardan bahsetmiştir.

Gelecek Adayların Öğretimi için Yönlendirme ve Öneriler

- Öğretmenler öğrencilere konuyla ilgili bildikleri her şeyi yazmamaları ve sadece ilgili/gerekli noktalara değinmeleri konusunda tavsiyede bulunmalıdır.
- Öğretmenler öğrencilere cevaplarında mutlaka kaynaklara değinmeleri, kaynaklara göndermede bulunmaları konusunda tavsiyede bulunmalıdır.
- Öğretmenler öğrencilere her bir sorunun üslubuna ve ne dediğine dikkat etmeleri konusunda tavsiyede bulunmalıdır.

İlave açıklamalar

Paper 1 sorularına verilen cevapları okumak ve notlandırmak Paper2 sorularına verilen cevapları okuyup notlandırmaktan daha uzun sürüyor: Adaylardan iki tanesi 3 tane sınav kitapçığı kullanmıştı ve birçok aday da 2 tane sınav kitapçığı kullanmıştır. Cevapların aşırı derecede uzun olmasına gerek yok.

Fakat yine de adayların genel olarak daha iyi sonuçlar elde etmesi öğretmenlerin başarılı rehberliklerini gösteriyor.

Standart seviye Sınav-2 (Paper2)

Not dağılımı

Not:	1	2	3	4	5	6	7
Puan aralığı:	0 - 7	8 - 14	15 - 19	20 - 23	24 - 28	29 - 32	33 - 40

Adayların program ve sınavda zorlandıkları görülen alanlar

- Küreselleşme ve Avrupa Birliği teması (Tema 6) en az cevaplanan temaydı. Bu durum *examinerlar* için bir sürpriz oldu çünkü Avrupa Birliği ve Türkiye'nin üyelik süreci tartışmaları medyada sıkça yer alan bir konu. Bu, aynı zamanda Türkiye için de önemli bir konu, dolayısıyla, adayların bu konudaki bilgi düzeylerinin daha iyi olması gerekiyor aslında.
- Adayların, cevaplarını yazarken sadece sorunun istediklerine odaklanma konusunda zorlandıkları ve alakasız genellemelerden kaçamadıkları görülmüştür.

Adayların program ve sınavda iyi hazırlandıkları görülen alanlar

- Adayların cevaplamayı tercih ettikleri en popüler konular Tema 4 ve Tema 5 idi. Genel olarak cevaplar tatmin ediciydi. Adayların en iyi hazırlandıkları konuların "II. Dünya Savaşı" ve "1945 sonrası Türkiye politikaları" olduğu görülmüştür.
- Bazı adaylar sivrilerek sadece Tema 4'ün 1. sorusuna 8 sayfalık cevap yazmışlardır.

Soru bazında adayların güçlü ve zayıf yanları

Tema 4

Soru 1

Birçok aday bu soruya verdiği cevaplarla sivrilmiştir. Bazıları cevaplarında II. Dünya Savaşına yol açan sebepler hakkında yazmayı tercih etmiş ve dolayısıyla bundan puan alamamıştır.

Bazıları bu sebepleri yazdıktan sonra asıl soruya cevap vermeye çalışmış, bu da cevabın fazla uzun olmasına sebep olmuştur. Cevap gereksiz detaylarla fazla uzun hale geldiğinde ise *examiner*, soruyla ilgili olan kısımları bulmak ve notlandırmakta zorluk yaşıyor.

Hem Tema 4 hem de Tema 5 soruları bir varsayım ile başlamıştır ve adayların karşıt veya destekleyici yaklaşımlar sergileyip bunları tartışmaları beklenmiştir.

Birkaç aday bu varsayımlarla ilgili fikirlerini (varsayıma katılıp katılmadıklarını) belirttikten sonra buna yönelik sebeplerini açıklaması ve tartışması gerekirken, bunu tamamen unutup soruyla ilgili genel bilgiler yazmaya devam etmiştir.

Soru 2

İyi anlaşılmış ve cevaplanmıştır.

Tema 5

Soru 3

Bazı adayların sadece ya soğuk savaşa ya da ülkelerarası ittifaklara odaklandıkları görülmüştür, oysaki soru dönemin Türk dış politikasını soruyor. Adayların devletlerarası ittifaklarla ilgili sadece örnekler vermesi, ama cevaplarındaki odak noktalarının Türk dış politikası olması beklenmekteydi. Birçoğu cevaplarında Orta Doğu'dan ve Kıbrıs'tan da bahsetmemiştir.

Soru 4

Birçoğu soruyu tam olarak anlamakta ve cevaplamakta zorluk yaşamıştır. Bu yüzden, tam puan alan adayların sayısı fazla değildir.

Tema 6

Soru 5 ve 6

Küreselleşme ve Avrupa Birliği ile ilgili bu temadaki soruları cevaplamayı sadece birkaç aday tercih etmiştir.

Gelecek Adayların Öğretimi için Yönlendirme ve Öneriler

- Adaylar, cevabı yazarken, sorunun gerçekte ne sorduğuna odaklanmaları konusunda teşvik edilmelidir.
- Avrupa merkezli bir Türk Sosyal Bilimler yaklaşımı güzel, fakat bu, Orta Doğu ülkelerinin ve (Kıbrıs da dâhil olmak üzere) Türkiye'nin komşularının öğretilmesi yoluyla desteklenmelidir.

İlave yorumlar

- Adaylar, sadece soruya odaklanmaları ve genellemelerden kaçınarak kelime kalabalığı (aşırı uzun cevaplar yazmak gibi) yapmamaları konusunda uyarılmalıdır.